

לצנועים שבכהונה. והצנועים שבכהונה מבליעים אותו בנעימת אחיהם הכהנים. תניא, אמר רבי טרפון: פעם אחת עליתי אחר אחי אמי לדוכן והטיתי אזני אצל כהן גדול ושמעתי שהבליע שם בנעימת אחיו הכהנים.

אמר רב יהודה אמר רב: שם בן ארבעים ושתים אותיות אין מוסרים אותו אלא למי שצנוע ועניו ועומד בחצי ימיו ואינו כועס ואינו משתכר ואינו מעמיד על מדותיו. וכל היודעו והזהיר בו והמשמרו בטהרה — אהוב למעלה ונחמד למטה ואימתו מוטלת על הבריות ונוחל שני עולמים, העולם הזה והעולם הבא.

בירושלמי (יומא ג, ז. מובא בתורי"ד) מובא שרצו למסור השם לרבי פינחס בן חמא והשיב שאינו יכול מפני שהוא אוכל מעשר ואמר רב, הרגיל בשם אין יכול לאכול מבן אדם כלום.

דף עב

קמט. א. מתי נולד רבי; רב אדא רב אהבה; רב יהודה; רבא; רב אשי?

ב. כיצד הגיב הנביא יחזקאל על מות פלטיהו בן בניהו?

א. רבי נולד כשמת רבי עקיבא.

רב אדא בר אהבה — לפירוש רש"י, נכנס לברית ביום שמת רבי. [והאריך ימים הרבה (ע' תענית כ): עד דורות אחרוני אמוראים, בימי רב נחמן בר יצחק. ור"י פירש ששני רב אדא בר אהבה היו].

בבראשית רבה (נה, ב) אמרו שרב אדא בר אהבה נולד ביום שמת רבי.

רב יהודה נולד ביום (ב"ר נה, ב) שמת רבי.

רבא נולד ביום (שם) שמת רב יהודה.

רב אשי נולד כשמת רבא (עד שלא מת. רמב"ם; בה"ג).

ב. יחזקאל נפל על פניו וזעק בקול גדול כאשר מת פלטיהו בן בניהו. ונחלקו רב ושמואל בדבר; אחד אמר שהיה מיילל עליו על שמת בחצי ימיו, מפני שעשה טובה בישראל, שהציל את יהודי מישן מלהיות עבדים לנבוכדנצר ושלח את עבדיהם תחתם. ואחר אמר שהיה מילל לגנותו, שהיה רע בעיניו שמת מיתה יפה על מיטתו — מפני שפלטיהו היה בתוך אותם האנשים שביוז את היכל ה', שהיו פורעים עצמם ומתריזין עצמם כלפי המקדש.

קנ. א. עבדים שנגזלו על ידי השלטון ובאו אל מקום אחר ונתערבו שם בקהל, האם יש לחוש באותו מקום

לפסולי יחסין?

ב. מה דינם של ממזרים ונתינים לעתיד לבוא?

א. עבדים שנגזלו על ידי השלטון, ובעליהם נתיאשו מהם — לדברי שמואל שהמפקיר עבדו יצא לחרות ואין צריך גט שחרור, אף עבדים אלו נעשו בני חורין ומותרים לישראל. ולדברי רב (בגטין לה): שצריך גט שחרור, אסורים.

ב. לדברי רבי יוסי ממזרים ונתינים טהורים לעתיד לבוא. (וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם... אטחר אתכם). ולדברי רבי מאיר אין טהורים. אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי יוסי.

לדעת הרמב"ן ועוד ראשונים, מדובר בממזרים ובנתינים ודאיים, והוראת שעה היא, שהפסולים הקיימים באותה שעה יטהרו. [אבל ודאי איסור ממזרים ימשיך להתקיים הלאה]. והרא"ה סובר שמחלוקתם בשיאנם ידועים, אבל הממזרים והנתינים הידועים — לא יטהרו. ונתינים שייטהרו — פירש הרא"ש בתוספותיו, באותם שנתחנתו בהם, אבל אותם שהם ואבותיהם ואמותיהם נתינים — לא.

דפים עב — עג

קנא. א. האם גר מותר לשאת ממזרת?

ב. האם כהנות מותרות לינשא לגרים, עבדים-משוחררים וחללים?

א. לדברי רבי יוסי, גר נושא ממזרת. (חמשה 'קהלים' נאמרו בפסולי יחסין; לכהנים, ללוויים, לישראלים, להתיר ממזר בשתוקי ולהתיר שתוקי בישראל, אבל גרים אינם קרויים 'קהל'). רבי יהודה אוסר, (שקהל גרים נקרא 'קהל' — אם משום יתור הכתוב קהל [וכהנים ולויים — מ'קהל' אחד נלמדו; או אפשר שלא הוצרך 'קהל' מיוחד לשתוקי בישראל], או מהקהל חקה אחת לכם ולגר הגר). דרשו רבי זירא ורבא שגר מותר בממזרת. וכן מסקנת ההלכה. בכלל 'גר' — עבד משוחרר. (פוסקים).

ב. אמרו בברייתא שגר ועבד משוחרר וחלל מותרים בכהנת. לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולים (בפסולים כגון אלו שלא נאסרו הם, לאפוקי פסולי קהל שגם הם הוזהרו להנשא לכשרים, כגון ממזר ונתין. רש"י). וכן אמר רב יהודה אמר רב. וכן דרש רבא במחזוא. וכן הסיקו הלכה.

דף עג

קנב. א. שתוקי ואסופי — האם מותרים לבוא בקהל, ומדוע?

ב. איזהו אסופי?

ג. האם נאמנים איש ואשה על תינוק הנמצא בשוק, לומר זה בננו?

א. מדין תורה שתוקי ואסופי מותרים לבוא בקהל, וכן מותרים בממזרת. (לא יבא ממזר — ממזר ודאי ולא ספק — בקהל ה' — בקהל ודאי ולא בספק. ועל כן שתוקי מותר אפילו בספק שקול, כגון באופן שאין הולכים אחר רוב כשרים, שהלכה אמו אל הבעל, והרי כל קבוע כמחצה על מחצה דמי). אבל מדרבנן שתוקי ואסופי אסורים. מעלה עשו ביוחסין.

שתוקי ואסופי, יש לכתוב שמותיהם בגט ובכתובה בשמם הפרטי בלבד, כמו שכתב השלחן-ערוך. ואין לכתוב את שם האם ולא 'בן אברהם אבינו'. ואף במקום שנהגו כן, מנהג מוטעה הוא. (עפ"י אגרות משה יו"ד ח"ג ק,ג).

ב. אסופי הוא תינוק שנמצא מושלך באופן שהדעת נוטה שמשום שגולד מן הפסול לכך השליכוהו, כגון שהושלך במקום שמצויות שם חיות ומזיקים אחרים, כמפורט בגמרא, אבל אם הושלך באופן שמור,